

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Mondattan II. és szövegtan
Tárgykód:	ALMATA1351
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	G.-né dr. univ. Papp Katalin
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Oktatás célja:

A magyar nyelv tantárgy céljai és feladatai

Cél

- A tudatos, igényes nyelvhasználat, a biztos helyesírás, a szakirodalom rendszeres olvasási igényének kialakítása.
- A szóbeli és írásbeli szövegek szerkesztése, alkotása, a helyes ejtéshez szükséges mondat- és szövegtani ismeretek megalapozása, elmélyítése.

Feladatok

Összetett mondatok:

- Annak a szemléletnek a kialakítása, amely a magyar nyelvet az egyetemes emberi nyelv egyik változatának tartja.
- A mondattan és a szövegtan összefüggéseinek feltárása.
- A magyar mondat szerkesztés főbb szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása.
- A funkcionális nyelv szemlélet kialakítása.

Szövegtan:

- A szöveg mibenlétének megismerése.
- Szövegelemzési jártasság és készség kialakítása.
- Funkcionális szövegtani ismeretek elsajátítása.
- A szövegtan multidiszciplináris jellegének felismertetése.

Tantárgy tartalma:

1. hét

Előadás: Összetett mondatok. Az alárendelő és a mellérendelő összetett mondat. Az egyszerű és az összetett mondatok határesetei

Szeminárium: A tematika és a követelmények ismertetése. Elemzési gyakorlatok az egyszerű mondatok köréből (ismétlés)

1. hét

Előadás: A két tagmondatból álló mondatrészkifejtő mellékmondatok. Az alanyi, állítmányi, tárgyi

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Mondattan II. és szövegten
Tárgykód:	ALMATA1351
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	G.-né dr. univ. Papp Katalin
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Tantárgy tartalma:

mellékmondatok

Szeminárium: Gyakorlatok a két tagmondatból álló mondatrészkifejtő összetett mondatok elemzésének köréből. Helyesírás: az összetett mondatok írásjelei

1. hét

Előadás: A két tagmondatból álló mondatrészkifejtő mellékmondatok. A határozói mellékmondatok

Szeminárium: Gyakorlatok a két tagmondatból álló mondatrészkifejtő összetett mondatok elemzésének köréből. Helyesírás: mondatvégi írásjelek az összetett mondatokban

1. hét

Előadás: A két tagmondatból álló mondatrészkifejtő mellékmondatok. A jelzői mellékmondatok

Szeminárium: Gyakorlatok a két tagmondatból álló mondatrészkifejtő összetett mondatok elemzésének köréből. Helyesírás: az idézés formái és írásjelei; a párbeszéd írásjelei

1. hét

Előadás: A két tagmondatból álló sajátos jelentéstartalmú mellékmondatok (hasonlító, feltételes, következményes és megengedő)

Szeminárium: Gyakorlatok a két tagmondatból álló mondatrészkifejtő összetett mondatok elemzésének köréből. Sajátos jelentéstartalmú mondatok

1. hét

Előadás: A mellérendelő összetett mondatok: a kapcsolatos, az ellentétes, a választó, a következtető és a magyarázó mellérendelések

Szeminárium: Gyakorlatok a mellérendelő összetett mondatok elemzésének köréből. Helyesírás: a mellérendelő összetett mondatok írásjelei

1. hét

Előadás: A többszörösen összetett mondatok. A művészi körmondat. Szinteződés és tömbösítés az összetett mondatokban

Szeminárium: Gyakorlatok a többszörösen összetett mondatok, a szinteződés és a tömbösítés köréből

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Mondattan II. és szövegtan
Tárgykód:	ALMATA1351
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	G.-né dr. univ. Papp Katalin
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Tantárgy tartalma:

1. hét

Előadás: A szöveg fogalma, főbb ismérvei. A szövegtan helye a tudományok rendszerében; tudománytörténeti előzményei. A szövegtan ágai, kutatási területei

Szeminárium: zárthelyi dolgozat: Az összetett mondatok elemzése és helyesírása

1. hét

Előadás: A koherencia fogalma. A lineáris és globális kohézió s azok megteremtésének eszközei. Konnexió, kohézió, koherencia

Szeminárium: Bevezetés a szövegvizsgálatokba: gyakorlatok a szöveg főbb kritériumainak felismerésére

1. hét

Előadás: Szövegtipológia. Szövegszintek. A szöveg mennyiségi viszonyai

Szeminárium: A szöveg grammatikai szintje

1. hét

Előadás: A szövegstiliztika

Szeminárium: A szöveg pragmatikai szintje

1. hét

Előadás: Szövegvizsgálati minták

Szeminárium: A szöveg és stílus, szöveg és műfaj összefüggésének példái

1. hét

Előadás: Szöveg az interakcióban: szövegelemzés és szövegalkotás kommunikációs helyzet érvényesítésével

Szeminárium: A félév munkájának lezárása, értékelése. A kollokviumi írásbeli dolgozat megírása (helyesírás; szófaji, alaktani feladatok és mondatelemzés)

Számonkérési és értékelési rendszere:

A félév zárása: kollokvium (írásbeli + szóbeli).

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Mondattan II. és szövegtan
Tárgykód:	ALMATA1351
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	G.-né dr. univ. Papp Katalin
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

Követelmények:

A hallgató:

- legyen tisztában a szövegcentrikus mondatelemzéssel;
- rendelkezzen megfelelő ismeretekkel a szöveg és a mondat összefüggéseiről;
- ismerje fel az összetett mondatok szerkezeti felépítését, s azok sajátos nyelvi funkcióit;
- ismerje meg a szöveg sajátosságait, típusait;
- helyesírási teljesítménye feleljen meg a félév során vele szemben támasztott követelményeknek;
- teljesítsen minden zárthelyi dolgozatot legalább elégséges szinten;
- vegyen részt aktívan a szemináriumok munkájában!

Az aláírás feltételei:

- legfeljebb 3 hiányzás (a 4. hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után)
- aktív szemináriumi munka
- a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása
- a helyesírási követelmények teljesítése

A kollokvium anyaga:

- szófajtan, alaktan, jelentéstan, egyszerű mondattan, összetett mondattan, szövegtan

A kollokviumra bocsátás feltételei:

- a félév végi **aláírás** megszerzése
- a félév végén írandó **kollokviumi dolgozat** legalább elégséges szintű teljesítése

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

Adamikné Jászó Anna (szerk.) 1993: *A magyar nyelv könyve* Budapest, Trezor Kiadó. (ill. javított

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Mondattan II. és szövegten
Tárgykód:	ALMATA1351
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	G.-né dr. univ. Papp Katalin
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Kötelező irodalom:

utánnnyomások)

Farkas Ferenc (szerk.) 2000: *Magyar nyelv*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. J 11-1043

Farkas Ferenc (szerk.): *Feladatgyűjtemény*. J 11-1045

Hangay Zoltán (szerk.): *Magyar nyelvészeti szöveggyűjtemény*. J 11-1033

Keszler Borbála (szerk.) 2000: *Magyar grammatika*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. 367-555.

A magyar helyesírás szabályai 11. kiadás. 1984. Budapest, Akadémiai Kiadó.

Helyesírási és egyéb szakirodalom:

Adamikné Jászó Anna–Hangay Zoltán 1996: *Nyelvi elemzések kézikönyve*. Szeged, Mozaik Oktatási Stúdió.

Antalné Szabó Ágnes 1999: *Hogyan írjam?* Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.

Deme László 1999: *A beszéd és a nyelv*. Budapest, Tankönyvkiadó.

Fercsik Erzsébet 1994: *Ki szavatol a helyesírás biztonságáért?* Budapest, Korona Kiadó.

Nagy Lajos, Cs. 1989: *Helyesírási gyakorlókönyv*. Budapest, Trezor Kiadó.

Nagy Lajos, Cs. 1993: *Nyelvtani elemzések*. Budapest, Trezor Kiadó.

Rácz Endre–Szemere Gyula 1972: *Mondattani elemzések*. Budapest, Tankönyvkiadó.

Noll Katalin 1995: *Helyesírás mindenkinek*. Szeged, Mozaik Oktatási Stúdió.

Szathmári István 1976: *Helyesírásunk Alapjai*. Budapest, Tankönyvkiadó.

Szemere Gyula 1987: *Hogy is írjuk?* Budapest, Gondolat Kiadó.

Vörös Ferenc 1994: *Helyesírási tréningek*. Győr, MPI..

Vörös Ferenc 1996: *Legyen biztos helyesírásunk!* Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.

Győr, 2014. szeptember 1.

Vass Éva Tünde
egyetemi tanársegéd